

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació
Direcció General del Patrimoni Cultural
Servei d'Arqueologia i Paleontologia
Biblioteca del Patrimoni Cultural

4229

Intervenció arqueològica a la parcel·la 229 de "Les Devesetes"

Carme Subiranas Fàbregas

Avis legal

Aquesta obra està subjecta a una llicència Reconeixement-NoComercial-SenseObresDerivades 2.5 de Creative Commons. Se'n permet la reproducció, distribució i comunicació pública sempre que se'n citi el titular dels drets i no se'n faci un ús comercial. No es pot alterar, modificar o generar una obra derivada a partir d'aquesta obra. La llicència completa es pot consultar a <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.5/es/legalcode.ca>.

INDEX

INTRODUCCIÓ

- Fitxa tècnica del jaciment.....pàg. 2
Situació del jaciment pàg. 3
Marc geogràfic i geològic pàg. 4
Motius de la intervenció arqueològica pàg. 6
Metodologia.....pàg. 7

RESULTATS..... pàg. 8

ANNEXES

ANNEX I

- Inventari d'Unitats Estratigràfiques..... pàg. 11

ANNEX II

- Planimetria..... pàg. 12

FITXA TÈCNICA

NOM DEL JACIMENT: Les Devesetes

MUNICIPI: Llívia

COMARCA: La Cerdanya

COORDENADES UTM: UTMx: 416089.70m UTM_y: 470132.48m

ALTITUT: 1180 m.

DATES DE LA INTERVENCIÓ: 30 d'octubre de 2003

TIPUS D'INTERVENCIÓ: Preventiva

MOTIU DE LA INTERVENCIÓ: Instal·lació d'una antena de telefonia mòbil de la companyia VODAFONE

DIRECCIÓ ARQUEOLÒGICA: Carme Subiranas Fàbregas

ARQUEOCIÈNCIA Serveis Culturals

FINANÇAMENT: KALOK EMRESARIAL

PLÀNOL DE SITUACIÓ

MARC GEOGRÀFIC I GEOLÒGIC

El paisatge de la Cerdanya es caracteritza per la marcada oposició entre la plana i la muntanya; la primera estesa a un miler de metres d'altitud i la segona formant un cinturó de serres que s'enlairen entre els 2000 i 3000 metres. Aquest contrast afecta tots els aspectes geogràfics, físics i humans i es deu no solament a les diferències d'altitud del relleu sinó també en gran part a la seva distinta composició geològica.

La muntanya pertany gairebé en la seva totalitat a l'anomenada zona Axial Pirinenca i per tant la constitueixen predominantment granits i pissarres. A causa de la seva alçada les muntanyes cerdanes foren modelades per petites geleres quaternàries, més importants les del costat de la solana on hi ha els massissos més elevats. La gelera de més extensió d'aquest costat fou la de la vall de l'Aravó, d'una trentena de quilòmetres de longitud, la qual deixà arran de Puigcerdà un ampli amfiteatre miocènic, el millor de tot el Pirineu meridional. El paisatge de la plana obeeix a una constitució geològica molt diferent. Damunt del sòcol paleozoic, s'estén un mon tou de terrenys argilosos de colors clars formats per capes gairebé horitzontals dipositades en un lloc que, al final del Miocè, ocupava la plana actual. El fet es produí a conseqüència d'un gran accident tectònic posterior al plegament pirinenc, el qual s'allarga des del Rosselló a l'Urgellet. Una dovella més gran i enfonsada donà origen al llac cerdà.

Al damunt d'aquestes argiles de tons clars, on se situen els millors conreus de la plana, es dipositaren a continuació materials rogencs (Pliocèn) més detrítics que assenyalen el progressiu dessecament del llac i finalment grans masses d'arrossegalls grollers, de peu de muntanya, formats per dilatats cons torrencials deixats per petits cursos que davallen les muntanyes pròximes. Per acabar de comprendre el relleu de la Cerdanya cal tenir en compte l'erosió realitzada per la xarxa hidrogràfica del Segre i els seus afluents. La plana començà a ser excavada pels cursos fluvials a mesura

que avançaven els temps quaternaris, sense dificultats, a causa de la tendra constitució dels materials argilosos.¹

A la parcel·la objecte d'estudi s'hi localitzen materials corresponents a dipòsits fluvials del Segre, que circula pròxim a la parcel·la. Els materials corresponen bàsicament a sorres, graves i còdols decimètrics amb una resistència elevada.

El terme municipal de Llívia, de 12,80 km², és un enclavament de la Baixa Cerdanya dins l'Alta Cerdanya i, de l'estat espanyol dins l'estat francès, produït com a conseqüència dels acords del tractat dels Pirineus. Amb pels municipis francesos de Càldegues i Santa Llocaia a migdia, Ur i Angostrina a ponent, Targasona a tramuntana, i a llevant Estavar i Sallagosa. El terme és atravesat pel riu Segre procedent d'Estavar i recull per la dreta les del riu Estaüja i per l'esquerra el riu d'Er. forma de mitja lluna, el terme és envoltat El territori de Llívia és una fèrtil plana estreta de cara a ponent i a migdia, protegida pel Puig de Llívia, dit també turó del Castell (1362 m) i pel Tudó (1432m) que formen una serreta que es prolonga cap a Angostrina i vers el caos de Targasona.

¹ *Geografia de Catalunya*. Editorial AEDOS. Vol. II.

MOTIUS DE LA INTERVENCIÓ

Amb motiu del projecte d'instal·lació d'una antena de telefonia mòbil de la companyia VODAFONE a la parcel·la 229 de la zona de "Les Devesetes" al municipi de Llívia (Cerdanya), i atès que és necessari empotrar al subsòl una torra de telefonia mòbil, la Comissió Territorial de Girona, del Consell del Patrimoni Cultural de la Generalitat de Catalunya condicionà l'execució de l'esmentat projecte a la realització d'una intervenció arqueològica preventiva. Malgrat que a la zona afectada pel projecte no hi ha constància ni notícies sobre l'existència de restes arqueològiques, el municipi de Llívia es troba declarat com a Bé Cultural d'Interès Nacional, en la categoria de Conjunt històric i són també conegudes les notícies sobre l'existència d'algunes restes d'època romana –de l'antiga *Iulia Libica*– fora de l'àrea estricta del nucli urbà. Així doncs, davant la possibilitat de documentar restes d'aquesta època en qualsevol zona del municipi de Llívia és necessari un control arqueològic de les àrees on s'afecta el subsòl.

Per aquest motiu, l'empresa *KALOK EMPRESARIAL*, executora del projecte, sol·licità a l'empresa *ARQUEOCIÈNCIA Serveis Culturals*, la realització de la corresponent intervenció arqueològica.

METODOLOGIA

Els treballs arqueològics es dugueren a terme durant un sol dia, amb la presència d'un arqueòleg director i dos peons auxiliars i consistiren en l'obertura de dues cales de sondeig per tal de comprovar l'existència o no de restes arqueològiques al lloc.

La metodologia de registre de dades arqueològiques per la posterior interpretació correspon a la proposada per E.C. Harris i per A. Carandini, adaptada a les necessitats pròpies de la realització de cales de sondeig. Així s'ha dut a terme el registre objectiu de la seqüència estratigràfica existent, que s'ha registrat a partir d'una numeració correlativa dels estrats, iniciada a partir de la sigla 01. Paral·lelament al registre estratigràfic es realitzà la corresponent situació de les cales efectuades integrada dins el plànol del projecte de l'obra, a escala 1:150

Finalment es dugué a terme el corresponent registre fotogràfic dels treballs realitzats, en format digital.

RESULTATS DE LA INTERVENCIÓ ARQUEOLÒGICA

Per tal de determinar o no l'existència de restes arqueològiques al subsòl de la zona afectada per l'obra, es dugué a terme l'obertura de dues cales, situades a l'entorn immediat.

Zona de la intervenció

Les cales efectuades, de 2 x 2m, posaren de manifest la inexistència total de restes arqueològiques al lloc. La inexistència de restes es posa de manifest tant pels propis resultats dels sondejors com per l'estratigrafia documentada, ja que el subsòl de la zona està compost per diversos nivells de graves d'origen fluvial que fan poc probable l'existència d'una ocupació antiga del lloc. Recordem en aquest sentit que es tracta d'una zona molt propera al curs del riu Segre, que transcorre a pocs metres. Així doncs, la presència d'aquests nivells de grava no fan més que indicar que es tracta d'un lloc antigament inundable i per tant poc apte per a l'assentament humà.

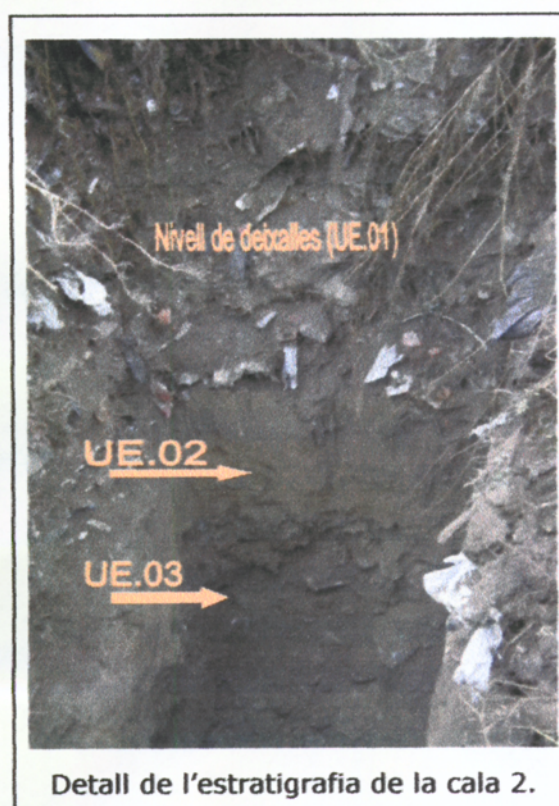
L'estratigrafia està formada per un primer nivell molt potent de deixalles urbanes originades per la ubicació al lloc d'un abocador municipal, avui clausurat (UE.01). Aquest nivell ocupa una potència aproximada de 2 metres i la seva presència és el motiu de l'existència d'un petit turó o elevació del terreny que en cap cas és d'origen natural sinó que respon a l'acció antròpica.

Aquest nivell de deixalles es diposita sobre mateix d'un primer nivell de sorres amb algunes graves i còdols mides decimètriques (UE.02), amb una potència aproximada de 90 cm.. El segon nivell correspon també a sediments d'origen fluvial, amb presència de graves, sorres i abundància de

còdols de riu de mides decimètriques (UE.03). Aquest estrat és en general molt poc compacte. Així doncs, exceptuant l'aportació recent corresponent a l'abocador de deixalles esmentat, l'estratigrafia està exclusivament formada per nivells de grava d'origen fluvial, sense cap altre sediment que pugui ser susceptible o indicar la possibilitat d'una ocupació humana a la zona. El material geològic –graves i còdols– presenta una elevada porositat i permeabilitat i la circulació d'aigües es realitza amb relativa facilitat. Segons els estudis geològics encarregats l'empresa responsable del projecte, el nivell freàtic apareix a una fondària de -3,5 metres. Aquest nivell freàtic va lligat al nivell freàtic del riu Segre, degut a l'elevada permeabilitat dels materials.²

Les dues cales efectuades presenten característiques estratigràfiques idèntiques i en cap de les dues s'ha documentat evidència de restes arqueològiques, ni estructurals ni restes de material ceràmic que indiqués l'existència d'un jaciment arqueològic al lloc o en un indret proper. Cal per tant considerar totalment negatius els sondejos arqueològics realitzats.

² Dades procedents de l'estudi geotècnic realitzat a la zona i facilitat per l'empresa KALOK EMPRESARIAL.

INVENTARI D'UNITATS ESTRATIGRÀFIQUES

UNITATS ESTRATIGRÀFIQUES

UE-01

Descripció: Nivell compost per deixalles urbanes, la presència del qual respon a l'existència d'un abocador municipal actualment clausurat. L'existència d'aquest abocador ha motivat que a la zona s'originés una petita elevació del terreny que no respon a la topografia natural de la zona. Presenta una potència mitjana de 2m. respecte al nivell superficial.

Posició física: Cobreix UE.02

Cronologia: segle XX

UE-02

Descripció: Primer nivell de graves d'origen fluvial que apareixen a una potència aproximada de 2 metres respecte del nivell superficial. Formades per sorres, amb algunes graves i còdols de mides decimètriques.

Posició física: Cobert per UE.01

Cobreix UE.03

UE-03

Descripció: segon nivell de graves d'origen fluvial que apareixen a una potència de 2,90 metres. Compost de graves, sorres i abundància de còdols de riu de mides decimètriques. Estrat molt poc consistent. Aquestes materials presenten una elevada porositat i permeabilitat, facilitant notablement la circulació d'aigua.

Posició física: Cobert per UE.02

PLANIMETRIA

Relació de plànols.

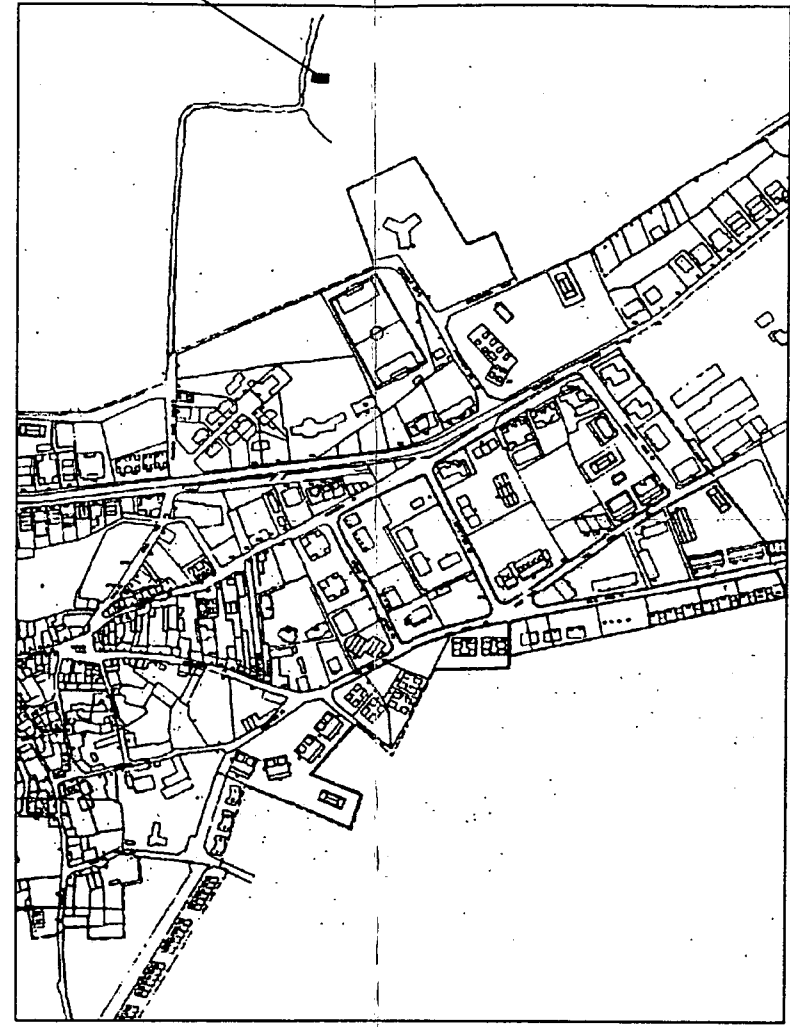
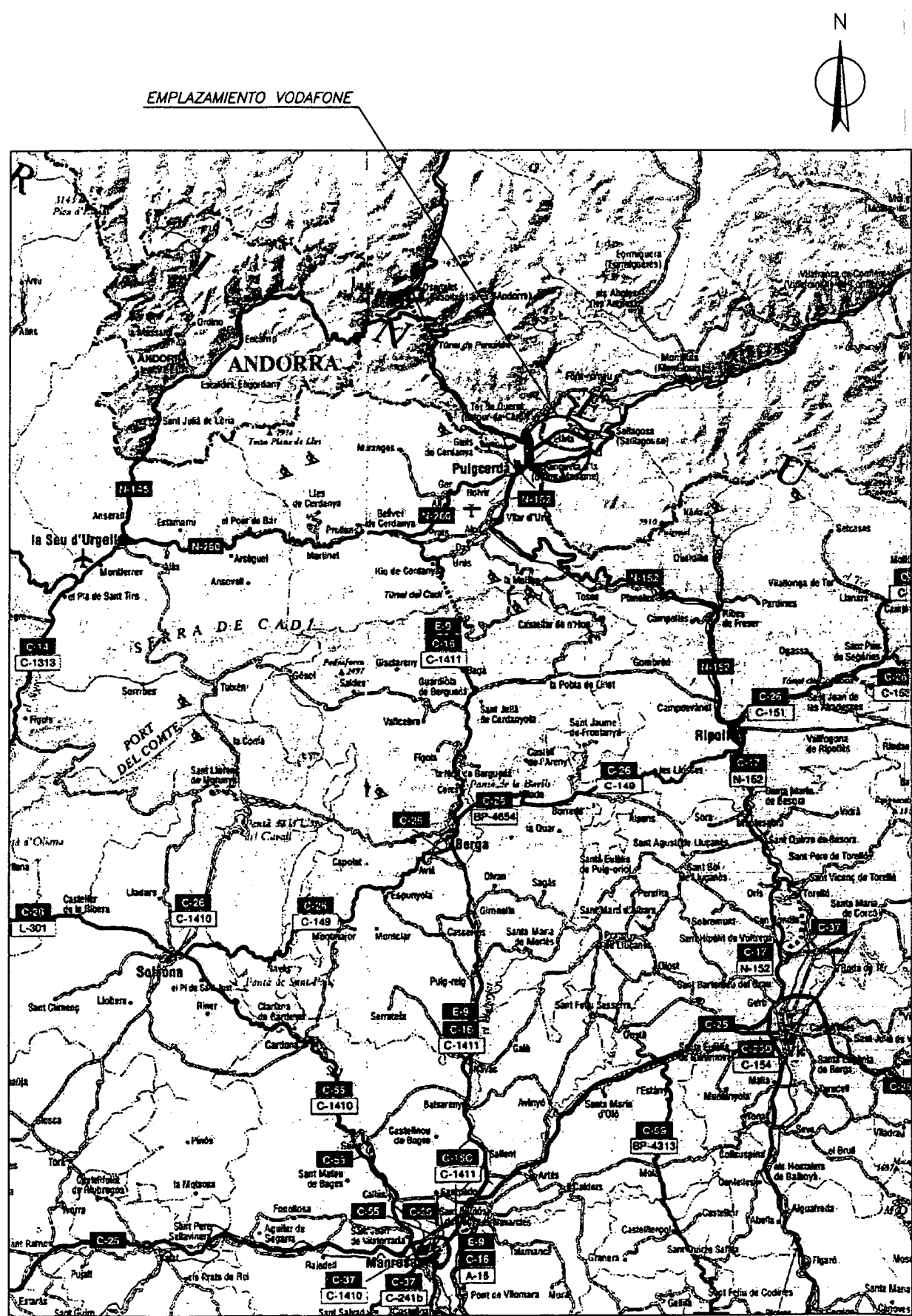
1. Plànol de situació de la zona.
2. Plànol de situació de la parcel·la.
3. Plànol del projecte d'instal·lació de la torre de telefonia mòbil.
4. Plànol de situació de les cales efectuades.

EMPLAZAMIENTO

COORDENADAS
 LATITUD: 42° 27' 32.84" N
 LONGITUD: 01° 58' 46.16" E
 AMSL: 1180 m.

EMPLAZAMIENTO

EMPLAZAMIENTO VODAFONE

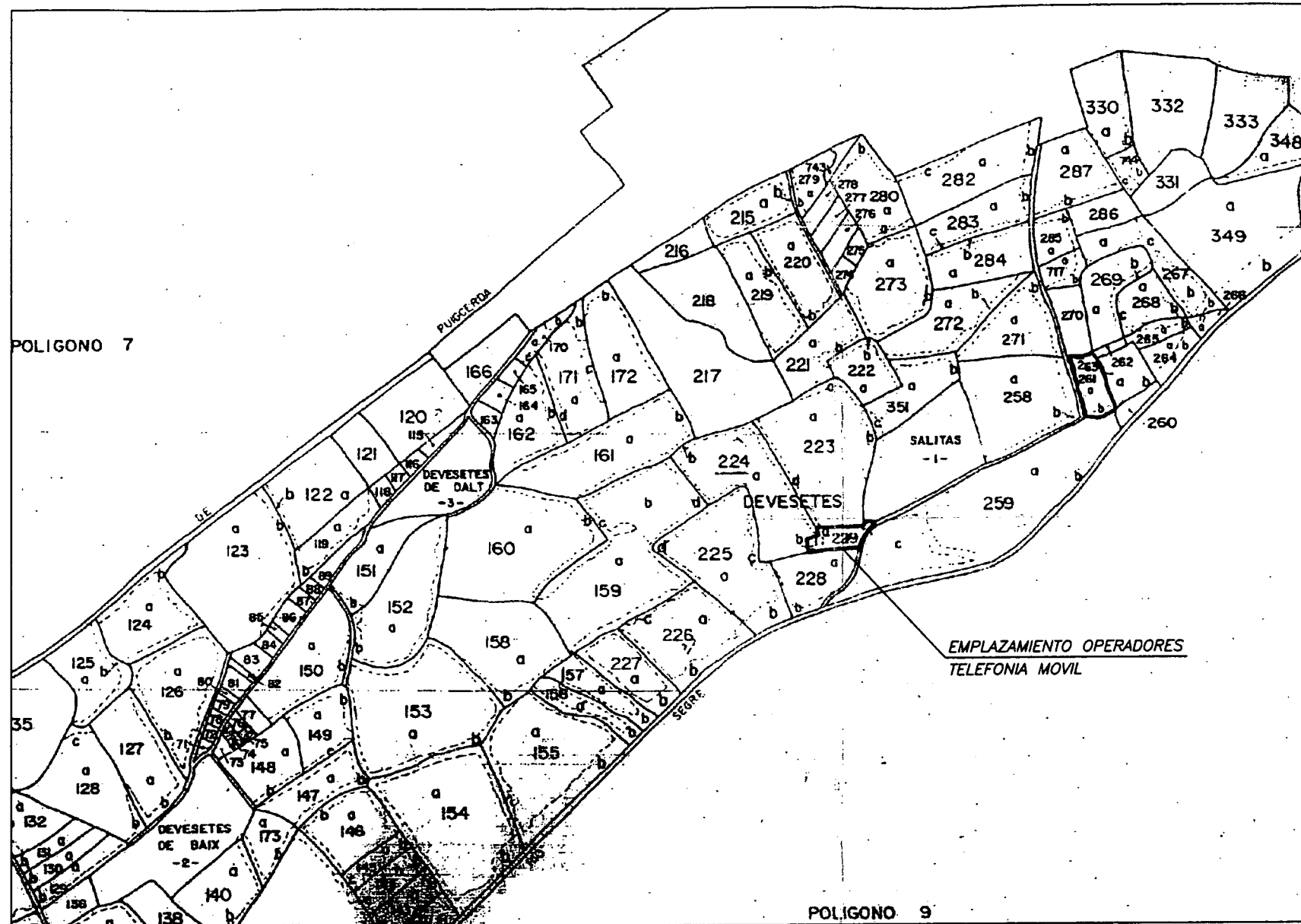

SITUACION

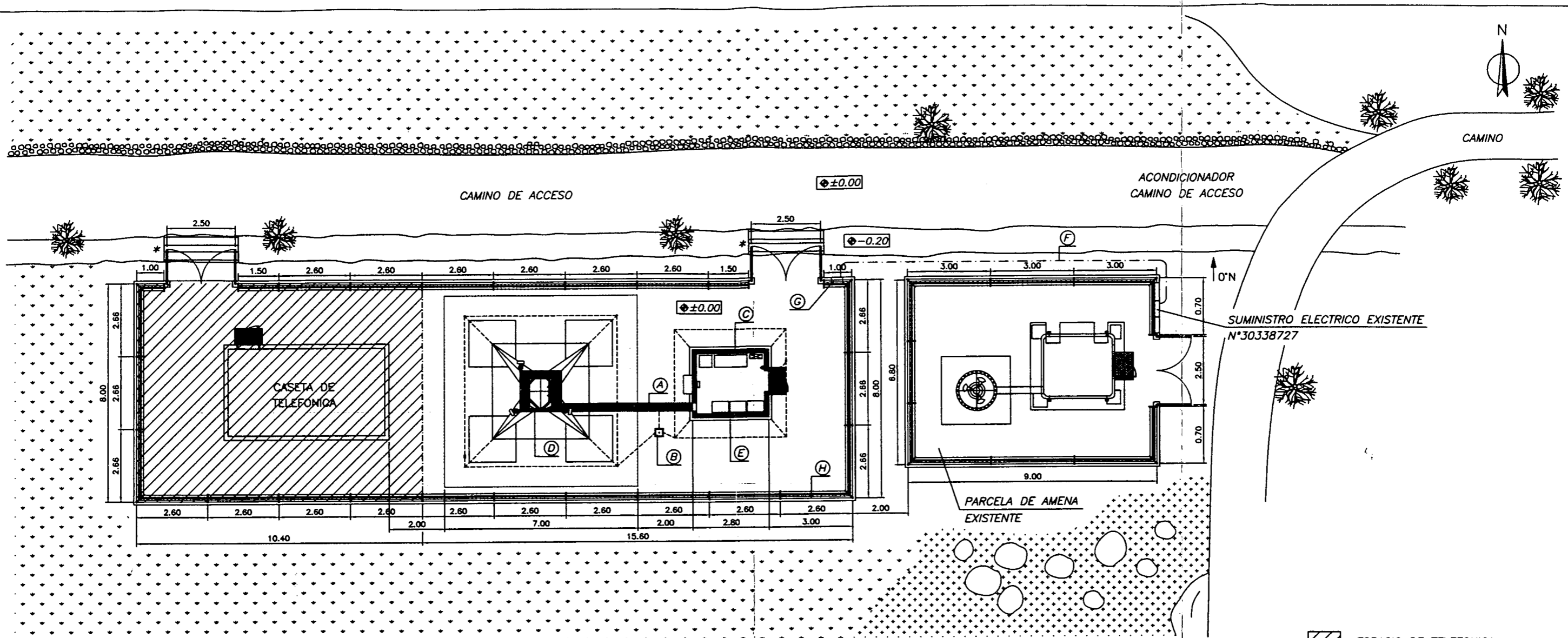
ACCESO: AUTOPISTA A-18 DIRECCION TUNEL DEL CADI, HACIA PUIGCERDA PARA CONTINUAR HASTA LA POBLACION DE LLIVIA, EN LA MISMA PARCELA DE AMENA

REVISION	FECHA	DESCRIPCION	FIRMA
A	04.07.02	1ª ENTREGA M2	

ARQUIDOS S/L ARQUITECTURA Y GESTION INTEGRAL	ESTACION BASE Nº L-162		 REGION 2
	NOMBRE:	AT_GI_LLIVIA	
EL INGENIERO/ARQUITECTO COLEGIADO Nº	DIRECCION:	POLIGONO 8 PARCELA 229 C/ PARAJE DEVESETES	APROBACION FINAL DIBUJADO: KALOK ING. CONSTRUCC.: ADQUISICION: R. FRECUENCIA: OMRA: P. RIESGOS: CONSTRUCCION:
	MUNICIPIO:	LLIVIA	
	PROVINCIA:	GIRONA	
	TITULO DE PLANO:	EMPLAZAMIENTO SITUACION	
	PLANO Nº:	1	
	REVISION:	A	
	Nº GENERAL:	1/6	
	FORMATO:	DIN A-3	
	ESCALA:	V. DE REPLANTEO:	

A		04.07.02	1ª ENTREGA M2	
REVISION	FECHA	DESCRIPCION		FIRMA
ARQUIDOS s/L ARQUITECTURA Y GESTION INTEGRAL		ESTACION BASE Nº L-162		 REGION 2
EL INGENIERO/ARQUITECTO COLEGIADO Nº		NOMBRE: AT_G_LLLIMA DIRECCION: POLIGONO 8 PARCELA 229 C/ FARAJE DEVESETES MUNICIPIO: LLLIÀ PROVINCIA: GIRONA		
TITULO DE PLANO: PLANO CATASTRAL		PLANO Nº: 2	REVISION: A	
Nº GENERAL: 2/6		FORMATO: DIN A-3		
ESCALA: S/E		V. DE REPLANTEO: 26.06.02		

 ESPACIO DE TELEFONICA
 S=83.20 m²
 ESPACIO VODAFONE
 S=124.80 m²

LEYENDA

- CABLE DE TIERRA
- - - - - INSTALACION ELECTRICA
- CABLE COAXIAL
- (A) BANDEJA REJIBAND 300x60 mm. CON TAPA INVERTIDA
- (B) ARQUETA DE TIERRA
- (C) CASETA DE HORMIGON PREFABRICADA DE VODAFONE REVESTIDA DE PIEDRA DEL PAIS Y CON TEJADO DE PIZARRA
- (D) TORRE MADE 40 M. REFORZADA
- (E) LOSA HORMIGON CASETA 3.00x2.70x0.50m.
- (F) ACOMETIDA ELECTRICA ENTERRADA
- (G) CUADRO CONTADOR
- (H) CERRAMIENTO DE MALLA SIMPLE TORSION GALVANIZADA 50/14/17

CARACTERISTICAS ELECTRICAS	
POTENCIA ELECTRICA:	6,6 kW
SUMINISTRO ELECTRICO:	220V
COMPAÑIA:	FECSA/ENHER

NOTA: EN LOS ACCESOS A LA ESTACION SE COLOCARAN * UNOS TUBOS DE FIBRACEMTO Ø300mm PARA EL PASO DEL AGUA

NOTA: LA CASETA DE VODAFONE SE REVESTIRA DE PIEDRA DEL PAIS Y CON TEJADO DE PIZARRA

REVISION	FECHA	DESCRIPCION	FIRMA
A	04.07.02	1ª ENTREGA M2	

ARQUIDOS S/L
ARQUITECTURA Y GESTION INTEGRAL

EL INGENIERO/ARQUITECTO
COLEGIADO N°

ESTACION BASE
N° L-162

NOMBRE: AT_GLLIUA
DIRECCION: POLIGONO 8 PARCELA 229 C/ PARAJE DEVESETES
MUNICIPIO: LLIVIA
PROVINCIA: GIRONA

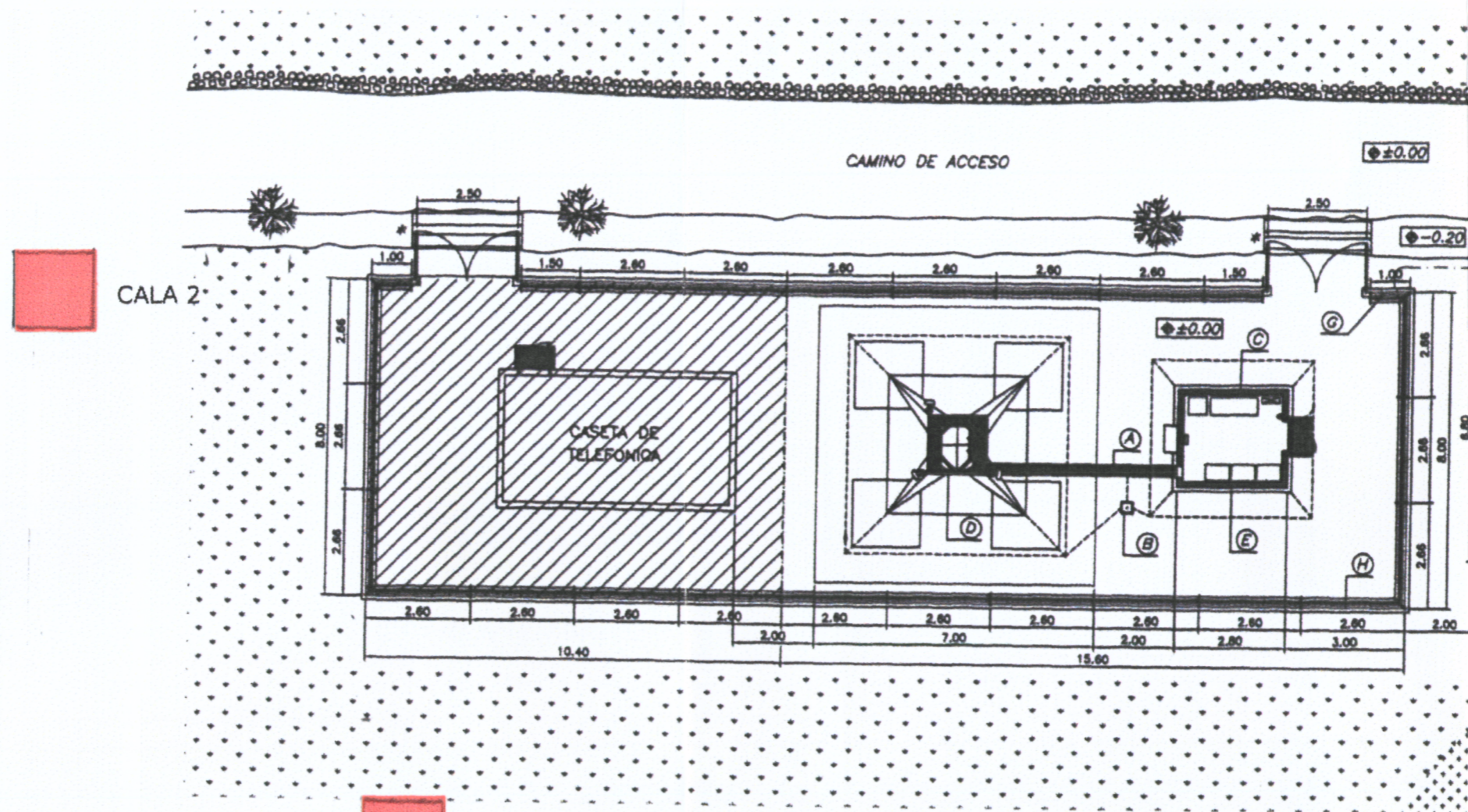
TITULO DE PLANO:
PLANTA GENERAL

PLANO N°: 3 REVISION: A
N° GENERAL: 3/6 FORMATO: DIN A-3
ESCALA: 1/150 V. DE REPLANTEO: 26.06.02

APROBACION FINAL

DIBUJADO	KALOK
ING. CONSTRUCC.	
ADQUISICION	
R. FRECUENCIA	
OMRA	
P. RIESGOS	
CONSTRUCCION	

CALA 2

CALA 1

LES DEVESETES Llívia (La Cerdanya)
Octubre de 2003
Planta de situació de les cales efectuades
Escala 1:150
Direcció arqueològica: Carme Subiranas ARQUEOCIENCIA Serveis Culturals